

**WEWNĄTRZSZKOLNY PROGRAM
DORADZTWA ZAWODOWEGO**

SALEZJAŃSKIEGO ZESPOŁU SZKÓŁ PUBLICZNYCH

"DON BOSKO" W ŚWIĘTOCHŁOWICACH

rok szkolny 2024/2025

opracował:

doradca zawodowy
Anna Rekiel

Przyjęto do realizacji
po zaopiniowaniu przez
Radę Pedagogiczną

Świętochłowice, sierpień 2024 r.

PROGRAM MOŻE ULEC MODYFIKACJOM

Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego (WSDZ)

Wewnętrzny System Doradztwa Zawodowego (w skrócie WSDZ) wpisany jest do Statutu Szkoły. WSDZ usprawni pracę szkoły oraz przepływ informacji doradczej i jest skorelowany

z Programem Profilaktyczno-Wychowawczym szkoły. Program adresowany jest do uczniów, ich rodziców, nauczycieli oraz instytucji, które wspomagają proces doradczy.

W ciągu całego roku szkolnego, zgodnie harmonogramem działań WSDZ, są realizowane treści z zakresu orientacji zawodowej młodzieży, a także obowiązkowe godziny zajęć doradztwa zawodowego w szkole podstawowej oraz średniej - liceum i technikum.

Podstawa prawna

Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 12.02.2019 r. w sprawie doradztwa zawodowego (tekst jednolity Dz. U. 2019 poz. 325).

Założenia i cele doradztwa zawodowego

Celem ogólnym doradztwa zawodowego w branżowych szkołach i technikumach jest przygotowanie uczniów do świadomego i samodzielnego planowania kariery oraz podejmowania decyzji i dokonywania zmian decyzji edukacyjnych i zawodowych, uwzględniających poznawanie własnych zasobów oraz analizę informacji na temat rynku pracy i systemu edukacji.

Działania związane z doradztwem zawodowym i ich adresaci

Działania związane z doradztwem zawodowym w Zespole Szkół Publicznych "Don Bosko" są kierowane do trzech grup adresatów:

- uczniów,
- rodziców,
- nauczycieli.

Działania kierowane do uczniów:

- udzielanie porad i konsultacji indywidualnych,
- prowadzenie zajęć grupowych związanych tematycznie z obszarami: poznawanie własnych zasobów, świat zawodów i rynek pracy, rynek edukacyjny i uczenie się przez całe życie, planowanie własnego rozwoju i podejmowanie decyzji edukacyjno-zawodowych,
- pomaganie uczniom w przygotowywaniu teczek „portfolio”,
- realizowanie elementów doradztwa zawodowego na zajęciach przedmiotowych z uwzględnieniem specyfiki danego przedmiotu,
- aranżowanie sytuacji sprzyjających poznawaniu własnych zasobów – np. poprzez udział w konkursach, przygotowywanie określonych zadań na zajęcia przedmiotowe,
- udział w organizowaniu uroczystości i imprez szkolnych,
- określanie potencjału edukacyjno-zawodowego,
- organizowanie zajęć praktycznych i staży zawodowych,
- organizowanie spotkań z przedstawicielami firm prowadzącymi akcje rekrutacyjne,
- zachęcanie do pozyskiwania referencji z miejsc zajęć praktycznych lub miejsc odbywania przez uczniów staży zawodowych,
- prowadzenie kół zainteresowań zgodnie z oczekiwaniami uczniów,
- inspirowanie do zdobywania nowych umiejętności poprzez udział w dodatkowych zajęciach zawodowych,
- angażowanie uczniów w działania na rzecz promocji szkoły,
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy,

- organizowanie wizyt w firmach, w których znajdują się stanowiska pracy adekwatne do zawodów wybieranych przez uczniów,
- prowadzenie dodatkowych szkoleń, kursów zawodowych, seminariów,
- umożliwianie udziału w targach pracy,
- umożliwianie udziału w targach edukacyjnych,
- organizowanie konkursów zawodowych,
- stosowanie metod aktywizujących (np. metoda projektów, symulacja) wpływających na zwiększenie zaangażowania uczniów i samodzielności w planowaniu kariery,
- organizowanie wizyt studyjnych w ośrodkach egzaminacyjnych okręgowych komisji egzaminacyjnych (OKE),
- organizowanie dla uczniów spotkań informacyjnych z przedstawicielami szkół dla dorosłych,
- informowanie o ofercie kształcenia po ukończeniu branżowej szkoły – w tym o kwalifikacyjnych kursach zawodowych (KKZ),
- umożliwianie zdobywania dodatkowych uprawnień w trakcie nauki,
- organizowanie spotkań z absolwentami szkoły (prezentacje ścieżek rozwoju zawodowego),
- udostępnianie materiałów multimedialnych (np. gier edukacyjnych, filmów i innych e- zasobów) ułatwiających poruszanie się po rynku pracy i rynku edukacyjnym, planowanie własnej działalności i samopoznanie,
- inspirowanie i pomaganie w przygotowywaniu przez uczniów Indywidualnych Planów Działania (IPD).

Działania ukierunkowane na nauczycieli, wychowawców i specjalistów:

- umożliwianie zainteresowanym osobom udziału w szkoleniach i kursach z zakresu doradztwa zawodowego,
- prowadzenie lekcji koleżeńskich,
- zwoływanie szkoleniowych posiedzeń rady pedagogicznej,
- organizowanie wizyt studyjnych w firmach,
- inicjowanie kontaktów z przedstawicielami instytucji działających na rynku pracy,
- organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy,
- organizowanie staży zawodowych dla nauczycieli,
- udostępnianie zasobów z obszaru doradztwa zawodowego,
- wspieranie w realizacji zadań doradztwa zawodowego.

Działania ukierunkowane na rodziców:

- organizowanie spotkań informacyjno-doradczych z doradcą zawodowym w szkole,
- organizowanie spotkań z przedstawicielami instytucji rynku pracy,
- organizowanie spotkań z przedstawicielami firm lokalnego rynku pracy,
- prowadzenie konsultacji dotyczących decyzji edukacyjno-zawodowych uczniów,
- informowanie o targach pracy,
- informowanie o targach edukacyjnych,
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych (między innymi poprzez: biblioteczkę publikacji, stronę www szkoły, szkolne konto Facebooka, tablice informacyjne, e-dziennik).

Formy pracy:

– podczas grupowych zajęć związanych z doradztwem zawodowym, które są prowadzone przez doradcę zawodowego w wymiarze wynikającym z ramowych planów nauczania,

– podczas:

□ zajęć związanych z wyborem kierunku kształcenia i zawodu,

□ wspomagania uczniów w wyborze kierunku kształcenia i zawodu w trakcie bieżącej pracy z uczniami,

□ prowadzonych przez doradcę zawodowego, nauczycieli i wychowawców m.in. na obowiązkowych i dodatkowych zajęciach edukacyjnych, zajęciach z wychowawcą i innych zajęciach, a także w formie indywidualnych porad i konsultacji prowadzonych przez doradcę zawodowego (lub innych specjalistów, wychowawców, nauczycieli),

– podczas innych działań związanych z doradztwem zawodowym realizowanych w szkole (jak np. szkolne dni kariery) lub poza nią (np. festiwal zawodów).

Idea doradztwa zawodowego uwzględnia perspektywę całościowego uczenia się w kontekście skutecznego funkcjonowania na rynku pracy. Doradztwo dla uczniów jest realizowane w formie grupowej i indywidualnej. Prowadzenie działań związanych z doradztwem zawodowym skierowanych do rodziców oraz nauczycieli także odbywa się w obu tych formach.

Realizatorzy działań związanych z doradztwem zawodowym

Dyrektor:

- odpowiada za organizację działań związanych z doradztwem zawodowym,
- współpracuje z doradcą zawodowym w celu realizacji WSDZ,
- wspiera kontakty pomiędzy uczestnikami procesu doradztwa zawodowego w szkole a instytucjami zewnętrznymi,
- zapewnia warunki do realizowania w szkole doradztwa zawodowego,
- organizuje w szkole wspomaganie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym polegające na planowaniu i przeprowadzaniu działań mających na celu poprawę jakości pracy szkoły w tym obszarze.

Doradca zawodowy:

- określa mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- pomaga uczniom w planowaniu kształcenia i kariery zawodowej,
- prowadzi zajęcia z zakresu doradztwa zawodowego i zajęcia związane z wyborem kierunku kształcenia i zawodu,
- wspiera nauczycieli, wychowawców, specjalistów i rodziców w realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym,
- prowadzi doradztwo indywidualne dla uczniów,
- systematycznie diagnozuje zapotrzebowanie uczniów, rodziców i nauczycieli na działania związane z doradztwem zawodowym,
- planuje, koordynuje, monitoruje i prowadzi ewaluację oraz promuje działania związane z doradztwem zawodowym podejmowane przez szkołę we współpracy z wychowawcami, nauczycielami i specjalistami,

- gromadzi, aktualizuje i udostępnia informacje edukacyjne i zawodowe właściwe dla danego poziomu kształcenia,
- organizuje współpracę z otoczeniem społeczno-gospodarczym szkoły podnoszącą efektywność prowadzonych działań związanych z doradztwem zawodowym,
- współpracuje z dyrektorem szkoły, realizując zadania związane z doradztwem zawodowym,
- gromadzi, aktualizuje i udostępnia zasoby związane z doradztwem zawodowym,
- współpracuje ze specjalistami z poradni psychologiczno-pedagogicznych, instytucjami rynku pracy i partnerami z otoczenia społeczno-gospodarczego w celu realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego.

Wychowawcy:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego,
- włączają do swoich planów wychowawczych zagadnienia z zakresu doradztwa zawodowego,
- realizują tematy związane z doradztwem zawodowym na godzinach wychowawczych,
- wskazują uczniom specjalistów, którzy mogą udzielać wsparcia w planowaniu kariery zawodowej,
- współpracują z rodzicami w zakresie planowania ścieżki kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci,
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

SZKOŁA PODSTAWOWA:

- I A wychowawca p. P. Maj (cały rok szkolny)
- I B wychowawca M. Sega (cały rok szkolny)
- II A wychowawca p. S. Wrona (cały rok szkolny)
- II B wychowawca p. S. Hendrys (cały rok szkolny)
- III wychowawca p. M. Śmigielska (cały rok szkolny)
- IV wychowawca p. K. Jędrusiewicz (cały rok szkolny)
- V wychowawca p. L. Warzecha (cały rok szkolny)
- VI wychowawca p. A. Biskup (cały rok szkolny)
- VII wychowawca p. E. Cirmaciu (cały rok szkolny)
- VIII wychowawca p. A. Gawenda (cały rok szkolny)

LICEUM OGÓLNOKSZTAŁCĄCE:

- II A Wychowawca p. A. Stefanik (cały rok szkolny)
- II B Wychowawca p. A. Barańska (cały rok szkolny)
- III A Wychowawca p. B. Gąsior (cały rok szkolny)
- III B Wychowawca p. B. Jankowska (cały rok szkolny)
- IV A Wychowawca p. W. Szołtysek (cały rok szkolny)
- IV B Wychowawca p. K. Niesporek- Jałowiecka (cały rok szkolny)

TECHNIKUM:

- II Wychowawca p. Ł. Widera (cały rok szkolny)
- III TE Wychowawca p. D. Kruża (cały rok szkolny)
- IV TE Wychowawca p. M. Strzelecki (cały rok szkolny)
- V TI Wychowawca p. Z. Porębski (cały rok szkolny)

Nauczyciele przedmiotów (ogólnych i zawodowych):

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- eksponują w trakcie bieżącej pracy z uczniami związki realizowanych treści nauczania z treściami programowymi doradztwa zawodowego,
- współpracują z wychowawcami klas w zakresie realizowania doradztwa zawodowego dla uczniów,
- przygotowują uczniów do udziału w konkursach zawodowych,
- prowadzą koła zainteresowań, zajęcia dodatkowe,
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Specjaliści:

- określają mocne strony, predyspozycje, zainteresowania i uzdolnienia uczniów,
- włączają treści z zakresu doradztwa zawodowego w prowadzone przez siebie zajęcia dla uczniów,
- współpracują z wychowawcami klas w ramach realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego dla uczniów,
- włączają się w proces podejmowania przez uczniów decyzji edukacyjnych i zawodowych (informacje dotyczące ucznia wynikające z pracy specjalisty),
- współpracują z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym.

Nauczyciel-bibliotekarz:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz innymi nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym,
- opracowuje, aktualizuje i udostępnia zasoby dotyczące doradztwa zawodowego,
- włącza się w organizowane przez szkołę i instytucje zewnętrzne wydarzenia z zakresu

doradztwa zawodowego.

Inne osoby zatrudnione w szkole, np. pielęgniarka:

- współpracuje z doradcą zawodowym oraz nauczycielami i specjalistami w zakresie realizacji działań związanych z doradztwem zawodowym,
- udziela informacji o kwestiach zdrowotnych ważnych w kontekście zawodów wybieranych przez uczniów,
- organizuje dla uczniów spotkania dotyczące dbania o zdrowie i bezpieczeństwo oraz kształtowania właściwych nawyków adekwatnych do zawodów wybranych przez uczniów.

Metody w poradnictwie grupowym najczęściej stosowane w pracy doradczej to:

- metody aktywizujące - burza mózgów, dyskusja,
- metoda dramy - inscenizacje i odgrywanie ról,
- metody testowe (kwestionariusze, ankiety, testy),
- metody audiowizualne - filmy edukacyjne, zasoby Internetu i programy multimedialne, prezentacje multimedialne,
- techniki plastyczne, wywiady, gry i łamigłówki.

TREŚCI PROGRAMOWE A. TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS I-III SZKOŁY PODSTAWOWEJ

1. POZNANIE SIEBIE

Uczeń:

- 1.1 opisuje swoje zainteresowania i określa, w jaki sposób może je rozwijać;
- 1.2 prezentuje swoje zainteresowania wobec innych osób;
- 1.3 podaje przykłady różnorodnych zainteresowań ludzi;
- 1.4 podaje przykłady swoich mocnych stron w różnych obszarach;
- 1.5 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i opisuje, co z nich wyniknęło dla niego i dla innych.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 odgrywa różne role zawodowe w zabawie;

2.2 podaje nazwy zawodów wykonywanych przez osoby w bliższym i dalszym otoczeniu oraz opisuje podstawową specyfikę pracy w wybranych zawodach;

2.3 opisuje, czym jest praca i omawia jej znaczenie w życiu człowieka na wybranych przykładach;

2.4 omawia znaczenie zaangażowania różnych zawodów w kształt otoczenia, w którym funkcjonuje;

2.5 opisuje rolę zdolności i zainteresowań w wykonywaniu danego zawodu;

2.6 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

3.1 uzasadnia potrzebę uczenia się i zdobywania nowych umiejętności;

3.2 wskazuje treści, których lubi się uczyć;

3.3 wymienia różne źródła wiedzy i podejmuje próby korzystania z nich.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

4.1 opowiada, kim chciałby zostać i co chciałby robić;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując na podstawowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio z jego osobą.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS IV-VI SZKOŁY PODSTAWOWEJ

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

1.1 określa własne zainteresowania i uzdolnienia oraz kompetencje;

1.2 wskazuje swoje mocne strony oraz możliwości ich wykorzystania w różnych dziedzinach życia;

1.3 podejmuje działania w sytuacjach zadaniowych i ocenia swoje działania, formułując wnioski na przyszłość;

1.4 prezentuje swoje zainteresowania i uzdolnienia wobec innych osób z zamiarem zaciekawienia odbiorców.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

2.1 wymienia różne grupy zawodów i podaje przykłady zawodów charakterystycznych dla poszczególnych grup, opisuje różne ścieżki ich uzyskiwania oraz podstawową specyfikę pracy w zawodach;

2.2 opisuje, czym jest praca i jakie ma znaczenie w życiu człowieka;

2.3 podaje czynniki wpływające na wybory zawodowe;

2.4 posługuje się przyborami i narzędziami zgodnie z ich przeznaczeniem oraz w sposób twórczy i niekonwencjonalny;

2.5 wyjaśnia rolę pieniądza we współczesnym świecie i jego związek z pracą.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

3.1 wskazuje różne sposoby zdobywania wiedzy, korzystając ze znanych mu przykładów, oraz omawia swój indywidualny sposób nauki;

3.2 wskazuje przedmioty szkolne, których lubi się uczyć;

3.3 samodzielnie dociera do informacji i korzysta z różnych źródeł wiedzy.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

4.1 opowiada o swoich planach edukacyjno-zawodowych;

4.2 planuje swoje działania lub działania grupy, wskazując szczegółowe czynności i zadania niezbędne do realizacji celu;

4.3 próbuje samodzielnie podejmować decyzje w sprawach związanych bezpośrednio lub pośrednio z jego osobą.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA KLAS VII I VIII SZKOŁY PODSTAWOWEJ

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

1.1 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;

1.2 rozpoznaje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe);

1.3 dokonuje syntezy przydatnych w planowaniu ścieżki edukacyjno zawodowej informacji o sobie wynikających z autoanalizy, ocen innych osób oraz innych źródeł;

1.4 rozpoznaje własne ograniczenia jako wyzwania w odniesieniu do planów edukacyjno-zawodowych;

1.5 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno zawodowej;

1.6 określa aspiracje i potrzeby w zakresie własnego rozwoju i możliwe sposoby ich realizacji; 1.7 określa własną hierarchię wartości i potrzeb.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

2.1 wyszukuje i analizuje informacje na temat zawodów oraz charakteryzuje wybrane zawody, uwzględniając kwalifikacje wyodrębnione w zawodach oraz możliwości ich uzyskiwania; 2.2 porównuje własne zasoby i preferencje z wymaganiami rynku pracy i oczekiwaniami pracodawców;

2.3 wyjaśnia zjawiska i trendy zachodzące na współczesnym rynku pracy, z uwzględnieniem regionalnego i lokalnego rynku pracy;

2.4 uzasadnia znaczenie pracy w życiu człowieka;

2.5 analizuje znaczenie i możliwości doświadczania pracy;

2.6 wskazuje wartości związane z pracą i etyką zawodową;

2.7 dokonuje autoprezentacji.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- 3.1 analizuje oferty szkół ponadpodstawowych i szkół wyższych pod względem możliwości dalszego kształcenia, korzystając z dostępnych źródeł informacji;
- 3.2 analizuje kryteria rekrutacyjne do wybranych szkół w kontekście rozpoznania własnych zasobów;
- 3.3 charakteryzuje strukturę systemu edukacji formalnej oraz możliwości edukacji pozaformalnej i nieformalnej;
- 3.4 określa znaczenie uczenia się przez całe życie.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

- 4.1 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej samodzielnie lub przy wsparciu doradczym;
- 4.2 określa cele i plany edukacyjno-zawodowe, uwzględniając własne zasoby;
- 4.3 identyfikuje osoby i instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej i wyjaśnia, w jakich sytuacjach korzystać z ich pomocy;
- 4.4 planuje ścieżkę edukacyjno-zawodową, uwzględniając konsekwencje podjętych wyborów.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA TECHNIKUM

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

- 1.1 sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”);
- 1.2 określa obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego;
- 1.3 określa wpływ stanu zdrowia na wykonywanie zadań zawodowych;
- 1.4 rozpoznaje swoje możliwości i ograniczenia w zakresie wykonywania zadań zawodowych i uwzględnia je w planowaniu ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.5 analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe) w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 1.6 określa własny system wartości, w tym wartości związanych z pracą i etyką zawodową.

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 analizuje informacje o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz możliwościach ich uzyskiwania w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych;
- 2.2 analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz funkcjonujących na nim zasadach w kontekście wyborów edukacyjno-zawodowych;
- 2.3 porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą oraz analizuje podstawy prawa pracy, w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;
- 2.4 konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;

- 2.5 określa znaczenie i wskazuje możliwości realizacji różnych form aktywizacji zawodowej;
- 2.6 sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców;
- 2.7 przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;
- 2.8 charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej działalności gospodarczej oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej; |
- 2.9 charakteryzuje instytucje wspomagające planowanie ścieżki edukacyjno-zawodowej, w tym instytucje rynku pracy.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

- 3.1 korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia formalnego, pozaformalnego i nieformalnego;
- 3.2 określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym;
- 3.3 analizuje możliwości uzupełniania, poszerzania i uzyskiwania kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;
- 3.4 wskazuje możliwości kontynuowania nauki.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

Uczeń:

- 4.1 ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania ścieżki edukacyjno-zawodowej;
- 4.2 sporządza indywidualny plan działania – planuje różne warianty ścieżek edukacyjno-zawodowych na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji na temat rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki własnych decyzji;
- 4.3 dokonuje wyboru dalszej ścieżki edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i określonymi celami zawodowymi.

TREŚCI PROGRAMOWE Z ZAKRESU DORADZTWA ZAWODOWEGO DLA LICEUM

1. POZNAWANIE WŁASNYCH ZASOBÓW

Uczeń:

- 1.1 sporządza bilans własnych zasobów na podstawie dokonanej autoanalizy („portfolio”);
- 1.2 ustala obszary do rozwoju edukacyjno-zawodowego i osobistego;
- 1.3 analizuje własne zasoby (zainteresowania, zdolności, uzdolnienia, kompetencje, predyspozycje zawodowe oraz stan zdrowia) w kontekście planowania przyszłości edukacyjno-zawodowej;
- 1.4 określa własny system wartości (w tym wartości związane z pracą i etyką zawodową).

2. ŚWIAT ZAWODÓW I RYNEK PRACY

Uczeń:

- 2.1 analizuje informacje o zawodach, kwalifikacjach i stanowiskach pracy oraz drogach dojścia do nich w kontekście wyborów zawodowych;

2.2 analizuje informacje o lokalnym, regionalnym, krajowym i europejskim rynku pracy oraz zasadach na nim funkcjonujących w kontekście wyborów zawodowych;

2.3 porównuje formy zatrudnienia i możliwości funkcjonowania na rynku pracy jako pracownik, pracodawca lub osoba prowadząca działalność gospodarczą oraz analizuje podstawy prawa pracy – w tym rodzaje umów o pracę, sposoby ich rozwiązywania, prawa i obowiązki pracownika;

2.4 konfrontuje własne zasoby ze zidentyfikowanymi potrzebami i oczekiwaniami pracodawców oraz wymaganiami rynku pracy;

2.5 określa znaczenie i wskazuje możliwości różnych form aktywizacji zawodowej;

2.6 sporządza i aktualizuje dokumenty aplikacyjne zgodnie z wymaganiami pracodawców;

2.7 przygotowuje się do zaprezentowania siebie i swoich kompetencji podczas rozmowy kwalifikacyjnej;

2.8 charakteryzuje przebieg procesu zakładania własnej firmy oraz instytucje wspomagające zakładanie własnej działalności gospodarczej.

3. RYNEK EDUKACYJNY I UCZENIE SIĘ PRZEZ CAŁE ŻYCIE

Uczeń:

3.1 analizuje możliwości uzyskiwania i poszerzania kwalifikacji zawodowych w ramach krajowego i europejskiego systemu kwalifikacji;

3.2 określa korzyści wynikające z uczenia się przez całe życie w rozwoju osobistym i zawodowym; 3.3 korzysta ze źródeł informacji dotyczących dalszego kształcenia formalnego, pozaformalnego i nieformalnego;

3.4 wskazuje możliwości kontynuowania nauki.

4. PLANOWANIE WŁASNEGO ROZWOJU I PODEJMOWANIE DECYZJI EDUKACYJNO-ZAWODOWYCH

uczeń:

4.1 ustala swoje cele, zadania i działania w kontekście planowania kariery;

4.2 sporządza IPD – planuje różne warianty kariery edukacyjno-zawodowej na podstawie bilansu własnych zasobów i wartości oraz informacji nt. rynku edukacji i rynku pracy, przewidując skutki decyzji;

4.3 dokonuje wyboru dalszej drogi edukacyjno-zawodowej zgodnie z posiadanymi zasobami i celami;

4.4 wskazuje korzyści wynikające z całościowego doradztwa kariery.

Plan działań WSDZ w roku szkolnym 2024/2025

Lp.	Zadanie	Realizator	Termin
1.	Zatwierdzenie Wewnętrzny Systemu Doradztwa Zawodowego	Dyrektor szkoły po zasięgnięciu opinii Rady Pedagogicznej	do 30 września 2024r.
2.	Spotkanie z doradcą zawodowym z Poradni Psychologiczno – Pedagogicznej w Świętochłowicach oraz innymi doradcami zawodowymi z miasta Świętochłowic	doradca zawodowy	przez cały rok szkolny wg potrzeb, pierwsze spotkanie 12 września 2024r.
3.	Śląski Salon Maturzystów - zapoznanie się z ofertą wyższych uczelni (klasy maturalne)	doradca zawodowy	wrzesień 2024
4.	Diagnoza potrzeb uczniów i ich rodziców dotyczących planowania kariery edukacyjno-zawodowej, pre-testy i post-testy (ankiety)	doradca zawodowy	I półrocze
5.	Prowadzenie zajęć doradztwa zawodowego w klasie VII	doradca zawodowy	10h -I półrocze
6.	Prowadzenie zajęć doradztwa zawodowego w klasie VIII	doradca zawodowy	10h -I półrocze
7.	Prowadzenie zajęć doradztwa zawodowego w klasie II technikum	doradca zawodowy	10h -II półrocze
8.	Prowadzenie zajęć doradztwa zawodowego w klasach III liceum	doradca zawodowy	2 klasy po 10h w II półroczu

9.	Prowadzenie zajęć orientacji zawodowej w klasach I-III	wychowawcy klas I-III, doradca zawodowy	cały rok szkolny
10.	Prowadzenie zajęć orientacji zawodowej w klasach IV-VI	Wychowawcy klas IV-VI, doradca zawodowy	cały rok szkolny
11.	Spotkania i rozmowy z rodzicami podczas zebrań w klasie VIII oraz V technikum i IV liceum na temat kariery edukacyjno-zawodowej ich dzieci	doradca zawodowy	zebrania z rodzicami w II półroczu
12.	Indywidualne doradztwo zawodowe dla uczniów i ich rodziców w ramach godzin dostępności	doradca zawodowy	cały rok szkolny
13.	Zajęcia poruszające tematykę orientacji zawodowej w świetlicy szkolnej, np. przygotowanie z najmłodszymi gazetki dotyczącej zawodów, prace artystyczne dotyczące zawodów i pracy	wychowawcy świetlicy	cały rok szkolny
14.	Przeprowadzenie lekcji przedmiotowych z elementami zawodoznawczymi zgodnie z podstawą programową we wszystkich klasach	nauczyciele wszystkich przedmiotów	cały rok szkolny
15.	Współpraca nauczycieli, wychowawców ze specjalistami szkolnymi	pedagog szkolny, wychowawcy, nauczyciele	cały rok szkolny
16.	Udział nauczyciela doradztwa zawodowego w spotkaniach grupy wsparcia i samokształcenia szkolnych doradców zawodowych	doradca zawodowy	według harmonogramu spotkań
17.	Współpraca z pracodawcami	Dyrektor, nauczyciele przedmiotów zawodowych (technikum)	cały rok szkolny

18.	Instruktaż rekrutacji on-line do szkół ponadpodstawowych dla klasy VIII slaskie.edu.com.pl	nauczyciel matematyki	
19.	Spotkanie informacyjne dla rodziców uczniów klas VIII: - ważne terminy, - system rekrutacji on-line, - szkoły ponadpodstawowe (oferta szkół	doradca zawodowy	kwiecień 2025r.
20.	Współpraca z instytucjami wspierającymi WSDZ tj. - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Świętochłowicach, - Uniwersytet Śląski, - Politechnika Śląska, - Centrum Integracji Społecznej, - Powiatowy Urząd Pracy, - OHP w Chorzowie, - Centrum Kształcenia Ustawicznego w Świętochłowicach, - Cech Rzemieślników, Handlowców i Przedsiębiorców w Chorzowie, - Katowicką Specjalną Strefą Ekonomiczną S.A	pedagog szkolny, psycholog, kierownik praktycznej nauki zawodu, doradca zawodowy	cały rok szkolny, również w formie elektronicznej
21.	Realizatorzy poszczególnych działań przekazują doradcy zawodowemu pod koniec roku szkolnego krótką informację na temat działań orientacji i doradztwa zawodowego	wszyscy realizatorzy	czerwiec 2025 r.
22.	Indywidualne porady zawodowe z uczniami i ich rodzicami w ramach godziny dostępności	doradca zawodowy	cały rok szkolny

23.	Monitorowanie działań z realizacji programu WSDZ	doradca zawodowy, wicedyrektor	cały rok szkolny
24.	Sprawozdanie z realizacji działań WSDZ	doradca zawodowy	czerwiec 2025 r.

Sojusznicy – sieć współpracy

Poradnie psychologiczno-pedagogiczne (PPP):

- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów,
- udzielanie pomocy w wyborze kierunku kształcenia i zawodu oraz planowaniu kształcenia i kariery,
- prowadzenie dla uczniów zajęć grupowych z doradztwa zawodowego,
- konsultowanie z doradcą zawodowym działań i dokumentów szkolnych (np. opracowań WSDZ),
- prowadzenie dla szkół szkoleń, kursów, szkoleniowych rad pedagogicznych,
- tworzenie sieci doradców zawodowych i osób zainteresowanych doradztwem zawodowym.

Ośrodki doskonalenia nauczycieli (ODN):

- organizowanie i prowadzenie szkoleń, kursów, konferencji dla doradców zawodowych oraz osób zainteresowanych doradztwem zawodowym,
- tworzenie sieci doradców zawodowych i osób zainteresowanych doradztwem zawodowym,
- przygotowywanie publikacji z zakresu doradztwa zawodowego.

Biblioteki pedagogiczne:

- udostępnianie szkołom informacji o usługach doradczych w regionie oraz o wydarzeniach, konferencjach i szkoleniach z zakresu doradztwa zawodowego,

- wspieranie nauczycieli-bibliotekarzy w pozyskiwaniu, gromadzeniu i udostępnianiu informacji edukacyjno-zawodowych, gromadzenie i udostępnianie poradcom zawodowym i nauczycielom publikacji z zakresu doradztwa zawodowego,
- współorganizowanie wystaw i spotkań z zakresu doradztwa zawodowego.

Centra kształcenia praktycznego (CKP):

- organizowanie dla uczniów zajęć praktycznych,
- prowadzenie szkoleń i kursów zawodowych dla uczniów, przeprowadzanie egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe (w przypadku, gdy dane centrum jest ośrodkiem egzaminacyjnym),
- organizowanie szkoleń i kursów zawodowych dla nauczycieli,
- współorganizowanie konkursów zawodowych dla uczniów,
- podejmowanie współpracy z pracodawcami i organizacjami pracodawców,
- współorganizowanie przedsięwzięć o charakterze zawodoznawczym.

Centra kształcenia ustawicznego, centra kształcenia ustawicznego i zawodowego:

- udostępnianie informacji o ofercie edukacyjnej i zawodowej szkoły,
- współorganizowanie targów edukacyjnych,
- organizowanie szkoleń i kursów dla uczniów,

pomaganie podczas rekrutacji uczniom zainteresowanym kontynuowaniem nauki po ukończeniu branżowej szkoły,

- współorganizowanie spotkań informacyjno-doradczych dla uczniów.

Urzędy pracy, centra informacji i planowania kariery zawodowej oraz obserwatoria rynku pracy:

- udostępnianie zasobów informacji edukacyjnych i zawodowych,

- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych uczniów,
- udzielanie uczniom porad i konsultacji,
- współorganizowanie różnych przedsięwzięć z zakresu doradztwa zawodowego,
- prowadzenie usługi doradztwa zawodowego na odległość,
- udzielanie porad dotyczących rynku pracy za granicą (usługi doradców Sieci Europejskich Ofert Pracy EURES),
- udostępnianie informacji na temat ofert pracy w kraju i za granicą,
- udostępnianie publikacji m.in. na temat bieżącej sytuacji na rynku pracy,
- współorganizowanie spotkań informacyjno-doradczych – np. dotyczących sytuacji na rynku pracy lub dotacji na założenie działalności gospodarczej.

Stowarzyszenia branżowe:

- organizowanie specjalistycznych szkoleń zawodowych,
- udzielanie informacji o istniejących firmach i potencjalnych pracodawcach w danej branży.

Cechy rzemiosł różnych i małej przedsiębiorczości, izby rzemieślnicze:

- udostępnianie informacji o organizacji praktycznej nauki zawodu w rzemiośle,
- współorganizowanie szkoleń zawodowych w formie nauki danego rzemiosła,
- wyszukiwanie pracodawców (rzemieślników, u których uczniowie mogą realizować praktyczną naukę zawodu).

Ochotnicze hufce pracy (OHP): centra edukacji i pracy młodzieży, młodzieżowe biura

- pracy, mobilne centra informacji zawodowej, młodzieżowe centra kariery, punkty pośrednictwa pracy, ośrodki szkolenia zawodowego:
- gromadzenie i udostępnianie ofert pracy, także ofert pracy sezonowej i krótkoterminowej,
- organizowanie giełd pracy,
- organizowanie targów pracy,
- diagnozowanie predyspozycji, zainteresowań zawodowych,
- udostępnianie informacji edukacyjnych i zawodowych,
- organizowanie szkoleń zawodowych dla uczniów.

Agencje zatrudnienia:

- prowadzenie pośrednictwa pracy,
- organizowanie spotkań rekrutacyjnych,
- pozyskiwanie ofert pracy dla uczniów oraz absolwentów szkoły.

Pracodawcy:

- współorganizowanie zajęć praktycznych dla uczniów,
- tworzenie klas patronackich,
- współorganizowanie konkursów zawodowych,
- włączanie się w modyfikowanie programów nauczania,
- współorganizowanie szkoleń oraz seminariów zawodowych,
- organizowanie staży zawodowych dla uczniów,

- organizowanie szkoleń, seminariów, staży zawodowych dla nauczycieli,
- zatrudnianie absolwentów szkoły,
- organizowanie wizyt studyjnych w firmach dla uczniów i nauczycieli,
- współorganizowanie spotkań z przedstawicielami firm dla uczniów, rodziców i nauczycieli,
- sponsorowanie przedsięwzięć wzbogacających ofertę edukacyjno-zawodową oraz bazę dydaktyczną szkoły.

Kuratoria oświaty, urzędy marszałkowskie, starostwa powiatowe, urzędy miast i gmin:

- tworzenie sieci doradców zawodowych,
- opracowywanie i wdrażanie programu zewnętrznego wsparcia szkół w zakresie doradztwa zawodowego,
- powoływanie powiatowych lub gminnych koordynatorów ds. doradztwa zawodowego.

Ośrodek Rozwoju Edukacji (ORE):

- organizowanie szkoleń, seminariów, konferencji z zakresu doradztwa zawodowego,
- przygotowywanie publikacji z zakresu doradztwa zawodowego,
- opracowywanie dokumentów wspierających pracę doradcy zawodowego (programy, wzorcowe rozwiązania, e-zasoby),
- prowadzenie platformy Moodle z informacjami i zasobami z zakresu doradztwa zawodowego.

Stowarzyszenie Doradców Szkolnych i Zawodowych RP:

- konferencja, szkolenia dla doradców zawodowych,

- Olimpiada z Wiedzy o Planowaniu i Zarządzaniu Karierą Zawodową,
- Ogólnopolski Tydzień Kariery.

Organizacje pozarządowe:

- propagowanie idei wolontariatu,
- umożliwianie uczniom doświadczania pracy,
- realizowanie wspólnych projektów edukacyjnych.

Inne:

- podmioty, które mogą być partnerami w realizacji działań z zakresu doradztwa zawodowego, np. klastry edukacyjne, fundacje, stowarzyszenia, organizacje pracodawców.

Proponowane tematy lekcyjne obowiązkowego doradztwa zawodowego:

Klasa VII szkoły podstawowej

Lp.	Tematyka zajęć.	Ilość godzin
1.	Wprowadzenie do doradztwa zawodowego - bogaty świat zawodów. Narzędzia pozwalające prześledzić ścieżkę edukacyjną i zawodową.	1
2.	Ścieżka edukacji – liceum, technikum, szkoła branżowa.	1
3.	Typy osobowości zawodowych - koncepcja J.L. Hollanda.	1
4.	Bogaty świat zawodów – szukam zawodu, który najbardziej do nie pasuje.	1
5.	Jaki jestem? Moje zasoby i ograniczenia. 7 nawyków skutecznego nastolatka.	1
6.	Dobry plan drogą do sukcesu – umiejętność wyznaczania celów.	1
7.	Umiejętności miękkie – autoprezentacja, elementy komunikacji.	1
8.	Umiejętności miękkie – umiejętność pracy w zespole.	1
9.	Co warto brać pod uwagę wybierając kolejne etapy kształcenia? Liceum czy technikum?	1
10	Moje marzenia a ścieżka kariery zawodowej.	1

Klasa VIII szkoły podstawowej

Lp.	Tematyka zajęć.	Ilość godzin
1.	Rozwijanie umiejętności wyszukiwania informacji, zasobów i sojuszników sprzyjających planowaniu i realizacji celów edukacyjnych i zawodowych.	1
2.	Ścieżki kształcenia - system edukacji w Polsce. Przykładowe ścieżki edukacyjne – Mapa Karier. Moja idealna szkoła.	1
3.	Motywacja, wyznaczanie celów.	1
4.	Kompetencje vs kwalifikacje. Kompetencje miękkie i twarde.	1
5.	System rekrutacji w szkołach ponadpodstawowych.	1
6.	Oferty szkół ponadpodstawowych.	1
7.	Kompetencje miękkie - umiejętność pracy w zespole.	1
8.	Diagnoza skłonności zawodowych – wybrane kwestionariusze.	1
9.	Dynamika rynku pracy – zapotrzebowanie na przyszłe zawody a	1

	sztuczna inteligencja.	
10	Przykłady zawodów przyszłości.	1

Klasa III A i III B Liceum

Lp.	Tematyka zajęć.	Ilość godzin
1.	Dobry plan drogą do sukcesu. Wprowadzenie do doradztwa zawodowego.	1
2.	Dynamiczny rynek pracy uwzględniający sztuczną inteligencję.	1
3.	Umiejętności miękkie jako klucz do sukcesu – autodiagnoza.	1
4.	Umiejętności miękkie – umiejętność pracy w zespole.	1
5.	Jak zostać specjalistą czyli o roli kwalifikacjach zawodowych i kompetencjach w profilu zawodowym.	1
6.	Temperament i cechy osobowości w wyborze przyszłego zawodu.	1
7.	Diagnoza skłonności zawodowych – metody kwestionariuszowe.	1
8.	Wyznaczanie celów, motywacja. Wola wytrwałości i determinacji.	1
9.	Oferty wyższych uczeni.	1
10	By praca była pasją – spektakularne przykłady ścieżek karier.	1

Klasa II Technikum

Lp.	Tematyka zajęć.	Ilość godzin
1.	Dobry plan drogą do sukcesu. Wprowadzenie do doradztwa zawodowego.	1
2.	Jak zwiększyć szanse na rynku pracy? Specjalizacje i umiejętności techniczne – analiza aktualnego rynku pracy.	1
3.	Umiejętności miękkie – autoprezentacja, elementy komunikacji (werbalnej, niewerbalnej).	1
4.	Umiejętności miękkie – umiejętność pracy w zespole.	1
5.	Jak zostać fachowcem czyli o roli kwalifikacjach zawodowych i kompetencjach twardych w profilu zawodowym.	1
6.	Oferty wyższych uczeni na kierunkach technicznych.	1
7.	Diagnoza skłonności zawodowych – metody kwestionariuszowe. Przykładowy test kompetencji w branży IT.	1
8.	Wyznaczanie celów, motywacja. Wola wytrwałości i determinacji.	1

9.	Zawód programista? Przykłady licznych specjalizacji w branży IT.	1
10	By praca była pasją – spektakularne przykłady ścieżek karier.	1

Ewaluacja WSDZ

Ewaluacja działań WSDZ dokonywana będzie poprzez indywidualne rozmowy z uczniami i rodzicami, pogadanki z klasą. W razie pojawienia się potrzeby zmiany i nowych oczekiwań w zakresie realizacji doradztwa zawodowego wśród uczniów program zostanie zmodyfikowany.

